

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ		ԿԱՆԻՆԿ
Պոլսոյ համար	Տարեկան վեցամսեայ	70 ղր. 35 "
Գաւառներու համար	Տարեկան վեցամսեայ եռամսեայ	90 " 45 " 23 "
Արտասահման	Տարեկան վեցամսեայ	23 ձր. 42 "

Նամակ կամ ու է հ գրութիւն պետք
 և ուղղել Տնօրինութեան:

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

10 ФУР

ՏՆՕՐԷՆ Ռ. ՍԱԳԱԵԱՆ

10 FURU.

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գերմանիա ցամաքային Եւրոպայի է՛ն հզօր պետութիւնն ըլլալով հանդերձ, է՛ն գետնական երկրին ալ է՛ր Գործնական Եւրոմեծ լիք տեսական ուսմանը հարմար գտացած լինակ մ'ունին Գերմանական միջոցն ամենէն վերացական միտքը ինչ համարուի Եւրոպայի մէջ, բայց անտես-նական, առեւտրական ուսմանը այդ երկ-րին մէջ այսօր հասած են այնպիսի բարձր աստիճանի մը՝ զոր ո՛չ մէկ երկրի Եւրո-պայի մէջ կը գտնուցանէ։ Անկողն իր տարօրինակ խորագլ զործնական սկզբանց մէջ պարզ հետեւող մը միայն եղաւ Գեր-մանիկ՝ առեւտրական միտքաբանները հաս-տատելու զօրայնութիւն մը։ Անկողն տա-րի Գերմանիա նմանօրինակ տիպար վար-ժարան մը բացաւ Լայցցիկի մէջ, եւ կրա-նի թէ՛ անհիմնկալ զեղեցիկ աղբիւնները տուած է այդ վարժարանն Այդ գերմա-նական հաստատութեան օրինակին համե-մատ անվարժան մ'աւ Պրոմիկնէկի մէջ լացցեւեղաւ, նախաձեռնութեանը դուրսնա-լին նտխարար Չէմպրէլէնի, որ հանդիսաւ-ւոր առթիւ մը բանախօսութիւն մը ար-աստանելով՝ գովեց Գերմաններուն դործ-նական ոգին, եւ յարգեց իր հայրենա-կիցներն որ հետեւին Կերմանիայ օրինա-կին Անշուտ հիմա Անկողնաբար ալ իրեցն կարգին կ'ըսեն Չէմպրէլէի թէ Կերմանիոյ զննեորական կրթութեան եւ դրութեան պէտք էր հետեւիլ անդէ՛ կտաւ վարու-նք, մանաւանդ քանի որ Պօլսերուն զեմ կտուրքը առանցքաւորեցին երկրորդ

Գէօնիկ (Թօնոնեք) պատմաւորը քաղաքացի է Առեւտրական Սենիկի անդամ հանգուեցաւ Տր. Յօն Մէլիքի 700,000 մարքի, հնչեղն դրոմ, եւ 400,000 մարքի արժողութեամբ ալ կաշուած կտակեր է Բէշնիկ քաղաքին Առեւտրական Ակադեմիա ալ կաշմեղնու համար, պայմանաւ որ զիսմը շատամբ բազադդեղող տոկոսով մինչեւ որ մէկ միլիօն մարքի հասնի Յետոյ նոյն գումարին եկամուտը պիտի յատկացուի Ակադեմիոյ Այսպէս Բէշօն քաղաքը, որ առաջին բորսայական քաղաքն էր ած է Առեւտրական Դպրոց հաստատող, առաջինը պիտի ըլլայ նաեւ Առեւտրական Ակադեմիա ալ ունեցողը Բարեբրար Գիրք մասնաթիւն արդէն 1879 ին ճառ ալ հրատարակած էր այս նոր հաստատութեան նըստաւորութիւնն եւ շարժառիթներուն վրայ Բէշօնիկէ Զայգուեղն հրատարակած է այն դիմիթը մէջ. — «Ակադեմիան բացուելուն պէս մասամբ, իսկ վերջնական կարգադրութեան ետք արդարեւ լինի պիտի աւանգործին Ֆրանսերէն, Անգլիերէն, Իտալերէն, Սպաներէն եւ Ռուսերէն լեզուաւ տոմարակալութիւն եւ ինքնակրթութիւն պատմական ուսումնասիրութիւն երկրի արտադրութեանց եւ տարազարդութեան վրայ, ինչպէս նաեւ արտադրութեան մեթոտները, վիճակադրութիւնք, մասնաւորապէս վաճառականութեան, ազգային եւ քաղաքական տնտեսագիտութեան վերաբերեալ, արտադրող եւ բաշխող ախառութեանց տնտեսագիտութիւն, սեղանաւորական, մասնաւորապէս գրամատկան շրջաւորութիւն եւ ինքնագործ. պանքայի եւ վարկի հաշուագիտութիւն, առեւտրական հաշորդակցութիւնք երկամուլցիկ իշխանք, զեարեւ եւ ծովու ճամպող ապագա ինքնագործութիւն, գրամադրութիւն, չափք եւ կշիռք, ախարհագրութիւն եւ պատմութիւն առեւտրական ճամբաներու. պատմութիւն ախարհի եւ Գիրման կայսրութեան, պատմութիւն զաղթականութեան եւ մատնաւորապէս երկրագործական եւ առեւտրական զաղթականութեանց. վարչապետութիւն եւ կայսրակցութիւն առեւտրական բնիկութեանց, առեւտրական, մեթիլազգային եւ ծովային օրէնսդատող.

թիւն. ընկերութեանց օրէնք. բնադիտութիւն եւ ուսողութիւն (մաթէմաթիք). իմաստասիրական դիտութիւն. մատենադրութիւն եւ պատմութիւն Դիւղարուեայից:

«Այս ծրագիրը կը բաւէ ցոյց տալու թէ ինչ է հարուստ դառաւ մը քաղցած Եւ Առեւտրական Բարձրագոյն դպրոցին առջեւը։
Դռաշու կրնայ ընդարձակուիլ կամ պզտիկ
նալ ըստ հարկերի Ռոյոլեհուեւ Առեւտրա-
կան Բարձրագոյն դպրոց մը Եւրոպայի
մէջ ո՛չ մէկ տեղ կը գտնուի այս աստի-
ճանին վրայ, փափաքելի է այժմէն պատ-
րաստել այնպէս ինչն աճին տնտէս ո՞րք
ցարդ աղգային եւ քաղաքական տնտե-
սագիտութեան ուսուցիչ եղած են, Առեւ-
տրական Սենեմալիներու քարտուղար եղած
են, եւն. կամ առեւտրի եւ վաճառու-
կանութեան մէջ գործածուած են, զբաղած
են արտադրութեանց եւ ձարտարարուե-
տի իննդիւններով կամ առեւտրական եւ
ձարտարարութեան ընկերութեանց
վարչութեամբ»

Այս ատղիլը լժարգճանեցինք ոչ թէ յոյժ դիմաւկան ծրագիր մը ներկայացնեալ ինչ համար մեր ընթերցողներուն, այլ զգացնելու համար թէ դիմաւկան կապարհատական դատարարականութիւնը չափ մասացած է մեր մէջ կ'աղջակծկ պիւտաճէի խնդիր մէջ մի բերելը, «Դրամ չուտանք» աստղութիւնը մը բնէջ Որոշման տես եթէ քիչ մը խորհիք, կրնաք հաստիոցել մէջ մեր ամէնէն ասարակագիր զրգուրտ մէջ իսկ մեր ատղջ կրնանք քիչ մը բան ուղիքցնել իրենց սպարած երկրորդ արտաբերութեանց, երկրագործական նաւրագուն մէթոններուն, աշխարհագրական պատմութիւն տարբերութեանց, անտեսագրական ընդհանուր ծանօթութեանց մասին Նոյս լարեմտութիւնը կը պակիր մեզ, եւ ապա մասնագիտութիւնը կ'աւելցըր որ արեւտագրական կամ անտարական ուսմանց կիրականօրեայ դասընթացը մը հաստատուե փոխանակ պատահական վարժապետութեանցին, որուն համար ծրագիր մը պիտի պատրաստէ եւ զեր Ուսումն. Սորտորդը Դէպ առաջ նաւրութիւն մէջ է այս, այլ զէպ ի ետ ցաւալի ցնցում մը Արդիւնեքը պիտի խօսի մեր տեղը, համաբերելը

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՃԹՆ ԲԸՄՔԻՆ

(Շար. «Ճաղիկ»ի 113րդ բիւան եւ վերջ)

Այդ թուականին կ'սկսի Ռեալինի մշակութային իւրն զորոճունութիւնը Գեղարուեստի մեծ քննադատը հետզհետէ կը պարզէ գեղեցիկութան ու ճշմարտութեան մասին դասանած սկզբունքները, զոր միւս կողմէ գեղարուեստի մէջ կը կիրարկէ Իր քարտուսէ մտադասադւանէ իր քարոյական մշակման ու մտաւարդանութեան մշուած տարւի Իր քննադատելու եղանակը ու գէղարուեստագիտի գրուածքով կ'ընան կիրարկելով թէ զորոճական եւ թէ քաղաքական ու ընկերական կեանքին մէջ, Գեղեցիկութեանն իմաստասիրութիւն մը կը հանէր, եւ արուեստէն քաղաքական մը Գեղեցիկը կ'ըսէր ճշմարտին ու բարիին հետ խառնուած էր Գեղեցիկը ամէն ընկերական խնդրներու լաւ լուծում մը կուտար, հետեւեալում մարդկային բովանդակ զորոճունութեան կը տիրապետէր Գեղեցիկը կ'ըսէր մը ապրելուն էր

Այսպէս Ռեալին՝ արուեստը կրօնքին
կը միացնէ, որ կը կենսքին հակադիր բն-
ւէտն է, Ռեալքինն զորքը ուռեղ հասաւ-
ածք, իրեն մըն է Շախմատըրքինն զամա-
զործունէութեան պէս, նորնքան պերճա-
խօս, նոս պէ ճշգրիտ շրջագծեորւ մէջ,
բայց գերազանց իր խորութեամբը

Մինչեւ 1890 թուականը, Ռեալքին հա-

տորները գրեց, ուր կը պարզէր իր ներ-
դասնական խոսքը, նախաստիկան գա-
ղափարներու հոսանքը մը մէջ իր
Սպարտեկ իրարու ետեւ ջրասն ունիլ հա-
տորները ալ աշխատակիցեց, որոնք իր մտա-
ծելու եզրանքը ծանօթագրուին տմբող-
իւրոցային ֆիլիքորի օրինքները առնու գրէր
մէջ իր գեղարուեստական կտակը պարզա-
նէր, որ Եսմին Օթարորը մէջ բրօքէնէօր ըլլա-
լով ունիլիւրներու միմ բազմութիւն մը
ներկայ կը գտնուէր իր դաստիարակեցա-
նէր մը ձեռնարկեցանքից կարեւորութիւն
ապացուցանելու, եւ համարելու համար թի-
արուեստագէտ մը առնն բանէ առաջ
կէտքէ գործարար ըլլայ, իր աշակերտ-
ներն առաւ գիւլ տարաւ, որոնք հետ
խնդրիւրներու նորոգութեան աշխատեցաւ
Ամին ուրեք կը ձայնէր այն նարտարա-
նէստը որ կը տեղեկանէ ինչո՞ք մարդիկ
թիւնը, մեքնականն աշխատութիւնները
որոնք կը շլատին ու կը ջայթային մարդ-
կային պորտուէնութիւնները, պատերազմը
որ աւել կը սոյնէ առնն կողմ, կրօնական
կեղծագործութիւնը որ կը խաղիցնէ առնն
գեղեցիկ բան, բայց կը զրուատէր մարդ-
կային արժանապատուութիւնը երբ առն-
ն ինն խնարրի անձերուն ջորը կը տես-
նէր դայն

Շնորհիւ Ռուքինի, ընկալանքներու զարգացումով, տուեալնու ճարտարագիտութեան թիւան ու ձևը զգայալէս փոփոխութիւններն իր զեղեղնի Գոթոմարանին հաստատուեցան առաջ մեքանիկ, որպէս զի հաճելի ըլլաւ Ռուքինի իր աշակերտներն յամբողջ տակուած՝ չափազանցութեան տարին իւրենց վարպետին այդ հայեցակէտները Ասկէ տասնէհինգ տարի առաջ Անգլիոյ մէջ էշփառեցն առարածուած զեղեղնալպաշուքինը (esthétisme) ասոր արդիւնքն էր Ասկայն Ռուքինի վարպետած զէշփաղպիտական դասնանքը անկոյսաքանն աշխարհին մէջ զեղեղնութեան տարուեալնու զգրուող իմորդ տաղվ բերաւ, ու յամբողջն, մարգալարական միջոցներով թիւանացեց ամէն խաւերն մէջ թէ եւ Ռուքինի վարպետութեան հաստատուութիւնն ալ արագ ու բուռն եղաւ, բայց ու ալ անխտելի է թէ Ռուքինի դասնանքը իր ժամանակին մէջ ազդու լի, զաղաղակրթիքի մը էր եղաւ, ու եթէ այսօր Եւրոպիականկոնքեան յաջորդած է քիլիմակլանդիան, ա՛յլիւ ո՛չ Անգլիոյ օտակարար եղած է եւ ո՛ր ալ մարդկային զեղին յատալիմութեանն

Ուրաքին եռօթնամյա առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ ծնվել էր, ապագա լուսավորչու Միայն թե՛ ընտանեկան տոհմի մեր գինընդ ջլատած էր։

Շարժվեալ կիւրց անուն ազգական մը սիւսաբարեւոյ՝ հետն ամուսնացած էր Իրենց սէրը զիւ յետեցի, 1852 ին Ուրաքին իր բաւրեակամ ծօն Միլիեն հրաւերեց տունը, իր կնոջ կենդանագիրը գծելու համար, սաւկայն նկարիչը սիրահարեցաւ Տիկ, Ուրաքին Ուրաքին նշմարեց այդ սէրը, բայց իր վե՛ն հոգուքն ու սրտովը, երբեք անուաւ նարսիկն բաւ ուր չուզէցն ո՛չ իր կնոջ եւ ո՛չ հնգաշին 1854 ին ամուսնաւորած ման վնիւ ձեռք բերաւ եւ բաժնուեցաւ։

Կնոջմէն 1875 ին Տիկ, Ուրաքին նկարչին հետ կամուսնամասր Ուրաքին իր կնոջ պակակալութեան հանդէսին ներկայ գլուսուեցաւ։

Իր կեանքին վերջին տարիները ծերունի մենաուրի մը կեանքը քաշքրտեց «Արդի նկարչներու» հեղինակը Իր իմացական նութխնն ալ սկսած էր տալաւ ականաւ նաւ եւ վերելիս Անդրեյի հիւստակողմը գտնուող Գոնիման լազըքին մէջ՝ քաշած կ'ապրէր, Հոն մնաւ իր սիրական վայրին մէջ, որ «Լիճերու երկիր» կը կոչուի, մարեցաւ, չիլաւ ճիշդ ճրագի մը նման, որ երկար ատեն շտնողալէ յետոյ յոնկարծի կ'առկայ՝

Իրեքին մնաւ, սակայն իր զերեքը,

ուսումնասիրությունները կը մնան ի
 պերճաբանություններ, բացառաբեր. ձևերը
 որ ի սկզբանե զարգարուն, յորդառաւ ու
 երանգաճոխ էր, տակաւ քայքայթիւի ու
 հիւթիղ դարձան այն շինողի պերճաբա-
 թեամբ աղտոցն, որով Անգլիոյ առաջն-
 արձակագիրը կը հանդիմանայ այս ղա-
 ռուն մէջ. Եւ իր դռանանքն այս քա-
 տիկեւեբական ու շինողի է, որ ո՛չ ոք մօ-
 տէն կը ընէն այդ լարդապետութեան
 վրայ մը խաղաւս կուռանները. Հայաս-
 ր կեանքը որ միութեան, ներդաշնակութեան
 ու արիութեան տիպար մը եղաւ, այս ա-
 մէջ կը բաւեն իրաւքիւնի անունն ամուս-
 նացելու:

2. ՆՄՈՏԷ

„ԾԱՌԻ ԱՂԶԻԿԸ”

Այն ճանախարհիկ ծագիլներուն պէս որոնք գարնան արեւոտ երկիւնքի մը հմուտ ջէն գիտեցած է իրենց անուշաբար փունքէն կը փթթեցնեն ցոյաւարտ հողին վրայ ծիւլ-թեւեակ գիրկեր/խառնում մը մը անպարել համար կարճ կեանք մը՝ դա՛ն եթէ կը ծծկով, թղթ ըլլար արկնով իրենց պզտիկ անհմանին մէջ, դաւա՛նող բուռսս տանէն բրգուած «Մտոր Աղջիկն» է ո՛ր կուգայ այս անցած թօթուել իւր անդուստրիաներով, ուրկէ կեանքոտ ու զուարթ էջեր կը թափարկեն:

Միտակաւ կեանքի միամիտ զի-
ցողները թխնեցնելով իւր առած, ո-
րտաբարձաբար, նահապետական խաղա-
կեանքով ապրող անվիշտ ժողովուրդին
րու, կոնդակաւ նահապետաբար մեծ-
ճշգրիտ հոգեբանութեամբ խտացած այ-
լիական վէպիկներէն է Պօղիկեան Սար-
կու Էֆ. Վառու Աղմիկը, որուն օրի-
նակները մեծն օր կ'առնէին իր գարնան
գաւառներու մէջ, սրտեղեղ զիտողի մը ա-
լին, եւ զոր «Մարիկ» հրատարակեց առ-
կէ մէկ երկու ամիս առաջ:

Ժրատ գեղեղ արիւնքան ու վայրենի
(սուսան) վրասներու տակ՝ Վարդապետ
է որ կը տօնեն Միասնացիք իրենց հայու-
նեցում, աղմիկներով, տալով զուսման
զիւղողին ու իմնէ սաղի «Մեհանդէ զեղ-
գեղեղանքներով» մէջ:

Մտախալ պիղծ մը, Անթրոփիք, այս
յեղեթեանն կու գան Միառնոցներուն,
նոցի ուտելիք խմելիքը պանկու դաւ մը
այ նիւթերով իրենց մէջ, որ աստե՛ն զոյգ
պղտիկ միջազգե՛լ մը ու չփոխութիւն մը
սեղիկ կ'ունենայ որ Միառնոցոց Քրայի
Մազլիսիին, Սարգոյիս աշխրացութեան
շնորհիւ զիտաւ իր կարգադրոշմով

Յամբորգ գիշերը, երկուշաբթի, կը բաժնարարէր ինչ որ Լադոգայա տանքները, ժամը երկուսը, «Քիւր» չորհրդաւորութիւններով կեցցէնեմով, համարներով, մնաք եւ երթաք բայովներով ու «Ալլան սելվեր տաստ» անքներով: Ճամբան, յանկարծ, աստաւանդանքներն ունէլ, Միստանքի երկուտաւորներ խոշոր շուք մը կը նշմարեն գեւորներ, կապկածուտ վեր կը նային. — աղջիկ մը Ռայց, նախապաշարայով գիշերայինները, կը վախճան ի սկզբան. անոր անշարժ ձեւէն, վերջի մը կը կարծած զայնք Մէկէն, քաղաքիտ բարի-ծարելը, ծանօթ ի վեր կը չուլլի, ուր, ինք աւ կը քաշաւ ըստ իտոքի, շատ տախլուսներէ ծանօթ ձեւէն, ինք Սեւեռնայի

սպառնալիքները, ձայն էլիպար Աղվիշին, համեմատականներու հերթադրոյնը, «Ամօնը» դիտարկելու «Վարդ իշխր» կը պրտայ սպառնալիքիս մը առնելով անով Վարդ քաշել կը սպառնայ ու կ'իշխնէին Ամօնը՝ առնել կը տարուէր «Մտանի Աղվիշին», որ համար կելա՞ծելով ինքզինքը, ինչ իստիկը:

Ստանալը՝ Սարգս, որ խորհրդաւոր աղապարէն է «Մտանի Աղվիշին», կ'այլը կը մորկի անոր սիրով: Դեղաքցը ամբողջ, աղապար իրեն նշանել կ'ուխտուի, իր Վարդ ձախարակչի որ քաշազգործու լիւնը, լայնը նախապալայիս ալ զուտ բերաններ չեն

լուր. խորթախ է, «քընձ մեղ աղէկներէն է» կ'ըսեն անոր համար:

Իր պահանջներն սիրովով վառուած՝ տառա-
հակ երկրատարարը կը խելօքնայ Ժւ. ճամբ-
բորդի մը զանի մը հաստ խոնցեղով կը
հանգնայ անկի՝ դեղձնահոտ Ք. դի-դիւզիւր-
Ք. Պ. անուշով հարուստ հայ ջոյի մը աղջիկը
ըլլալը, ու շիտակ հոն կը վազէ՝ կը յայտ-
նէ անոր իր աղջկան ոտը ըլլալն, ինք ա-
զատուի եւ իրենց դիւզիւրն մէջ, Սմիոյի
տունը գտնուիլը։ Մերուշին անգործաւայլ
կերպով կ'ուխտէ աչդ երկրատարարին հշանկ
իր աղջիկը։ Զորուհեղ օրտան փնայառու-
է տը եւ ետը, վրայ կը հօսնի «Մտալ Սեղ-
ջիկ»ին եղբայրը Գ., դրուն հետ դիւզիւր
մեկին դիչերանց Սարգօ։ Բաւնի մը օրէն
Սմիոյի ընկերակցութեամբ, աղջիկը կ'առ-
նէ Մ. դի-դիւր կը տանիլ, ծնողքին, ու-
րոնք վերջնապէս Սմիոյին ալ կ'ուխտեն
աղջիկին Սարգօյի տար։

«Ծանր Աղջիկներ», Վարդիկին ապագա
նշանածը, Հայկեղ ժամագրքորութեան կը
մեկնէր, ուր կ'աշխատէր, մեծ յառաջդիմու-
թիւններ կ'ընէ ու օրհասներն նշանները
պատրաստելով մօրը կը դրէին որպէս վր-
Ամոյի ձեռքով Պ. աղային հասցնէ՝ Վար-
դիկը հարմարութեան խնդրելով։ Այս ան-
գամ կը մերժուի քակայն Սարգս՝ իր աղ-
քատու թեան պատճառաւ։ Դիւրին եղբայր
ու Ամոյի բոլոր աղաշխարհ թխանա-
ձանքները՝ անխել կը մնան, որով կը
պարտաւորուին ձեռնուռնայն ետ դառնալ
այս վերջինները՝ ... Կէս ճամբան, Տ. Գ.
կը հասնէ, Վարդիկին եղբայրը, որ անհո-
ուրախութեամբ, հօրը յօժարութիւնը կը
յայնայն՝ Հարմեղի պատրաստութիւնները
կը տեսնուին եւ թի՛ն ստեղծն երկու-
ղիւններն միացումն կուպեղով կը
ստանալուն յաղթական, գիւղացւոց ան-
սասման խրատաձանքին ու ծափահարու-
թեան մէջ։

Ծնորհաւորւի է հեղինակը, որ կրցած է իր վիպագրի ջանքին մէջ, խտացնել կարգ մը «կեդարացական սովորութիւններ, ժողովրդական հաւատալիքներ», բոլորովին ճշգրիտ գոյննորով պատկերացուած եւ ձամեմուած սուր գիտողութիւնաւոր ու բացատրութեան արտայայտիչ ձեւերով, որով դասաւանդւի բարձրեւոր եւ նկարագրելիքներն ամբողջ ընդլայնութիւն մըն է որ կը ցայտնիքն ան իր «ձառն Առնիշտն»:

Այնպատուած ու խնամով պարարտուած գործ մըն է՝ դաւառական կեանքէ անտուած այս սիրուն վէպիկը, որչափ որ կարելի է յատկէ անոր յօրինուածութեան ձեւէն զտակօրէն ցոյցնելու համար թէ՛ այդ խաղող կեանքը ապրող ժողովուրդին մէջ հոգեկան ինչ մեծ դրամ թորիկներ կրնան էլ յայտ գալ, բոլորովին վիպական ու հոգեկանական ձեւերու տակ կ'առ ուսումնասիրած ըլլալ կը թուի հոգեինակը՝ գաւառի ժողովուրդին մութ խաւերը, որով մեծ դիւրութեամբ կը խօսեցնէ ան իր վէպին հերոսները, իրականութեան կատարեալ նմանողութեամբ։ Ան. այս լաջողութիւններուն քով անուշտ կրնան ներելի համարուիլ քանի որ մթնաթիւնները, որոնք, ի յայտ կուգան վէպին ընթիացքին մէջ յետ գործս պիտի պարտաւորուինք մեզի վերապահել, քանի որ ըստեցտաւ թէ խմբագրութեան կողմէ մեծ յաջաւանքներու հիմնարկեցտալ անո՛ւ Սիւսյն, սխալ չըլլար անուշտ,—նոյն իսկ նկատի առնելով վէպին կրած յայտաւանքներ,—հարցնել թէ՛ ո՞րքէն առնուած են առ բոլորովին պոլականացեալ տողերը՝ որոնք Սարգսյի հարմնիքին կ'երգուին։

Ազնիւ ընելքը, նաեւ թուի որ ևս իրազեկ սէրս յայտնան—Գաշինը, կ'ընեն որ երբ խօսիս, ամէն խօսքիդ համարուրծ։

Քանի մը տուն վարէն.
 Եւ ի՛նչ բաւեր գտնեմ արդեօք որ ըւ-
 լայ քեզի արժանի,—Ձի խառնիւրդ նկա-
 րազիր երբեք սահման մը չունի:

ԱՌՆԵՏԻՎԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԱՐՄՏԻՖ. — Յոթեմ. Շարժում հասաւ եւ ծախուեցաւ. կախուղ տեսակէն, Ջազ-ըս 1000. խառն Անատոլ 5,000, Պարսկիւն 14,000, Պալլը 3,000. Օխան կ'արժէ 35-36 փո. Մարսիկի մէջ Պէրսիանաք կ'արժէ 21 1/2, Ալէքսանդրօֆը՝ 20 1/2, Նիքօլանֆը՝ 20 1/2, Մարսիանօֆը՝ 21 1/2, — Հաւար. — Վաճառում չկայ, Իզմիրի մէջ ալ գործ չկայ: Եգիպտացորեն. — Հրապարակը հանդարտ է Սեւ ծովու տեսակ 41-42 փո.: Վարսակ. — Վաճառում չկայ, Իզմիրի մէջ 27 փո.էն: Մարսիկի մէջ Սէյանիկի կարմիր տեսակ 15 1/2, Կարի. — Վաճառում Մէրսինի եւ Դանուրի տեսակին վրայ 1,500 քիւէ 12 1/2, 13 1/2, 14 1/2, Կորեակ. — Վաճառում չկայ: Բաշը 25-48 փո.: — Թաքնակեր. — Վաճառում չկայ: Մարսիկի մէջ Ռոստոֆօյի տեսակին վրայ 25 1/2, Զմիւռնի մէջ 38 փո.: Կտաւատ. Վաճառում չկայ: Կանեկ. — Վաճառում չկայ: Դուշման. — Վաճառում 500 պարկ արտասահմանի համար 94 փո.էն: Անխոս. — Վաճառում չկայ: Անատոլի տեսակը կ'արժէ 3-3,25, Մարսիկի՝ 3,50, 3,62, 5-ի փոխարէն 4,50 քիւէ 4,62, 5-ի փոխարէն. — Վաճառում չկայ: Հրապարակը հանդարտ է: Մարսիկի մէջ Դանուրի տեսակ 28,50 փոխարէն Սիւսեո. — Վաճառում չկայ: 65-90 փոխարէն օխան Բակլա. — Վաճառում չկայ, Եւրոպայէն լաւ խնդրանք կայ: Զմիւռնի մէջ քիւէ մը գործ կայ 32,5 փոէն:

Ալիւր. — Հասաւ եւ ծախուեցաւ, Օտան 700, Պարսիւն 3,000, Մարսիկիւն 7,000, Սաւան 600 Օտ. ունին 100 զըշէն Օտ. տեսակին կ'արժէ պարիկը՝ 98-102, Մարսիկիւն 60-73, Կորկուտ տեղական 94-95 էն: ԴԱՊԱՐԱՅԻՆ. — Շարքա. Հասաւ Թրէնս. թէ 9,000 պարկ փոխ 100 պարկ, Ռուսական 2,300, Թրէնսի խանիւնը 83-84 զըշէն ծախուեցաւ, Ռուսականը 70 զըշէն խանուեալ. — Վաճառում եւ ժամանում 42,00 պարկ. — Բրիճն. — Հասաւ եւ ծախուեցաւ Ռանկունի տեսակ 2,600 պարկ, Եգիպտական 2,300 պարկ: — Սիպրիական կա-րազ. — Բաշը 12 զըշէն Թայքանի մէջ քիւէ մը գործ կ'աւա: — Մում. — Ժամանում եւ ժամանում 2,200 ռուսուկ. — Քա-րիւղ. Թանաթի թիւ կ'աւա եւ ծախուածները անտուկը 30 զըշէն:

ՄԵՏԱՂ. — Երկար. — Այս շարժումն ժամանումը եւ վաճառումն անկարելոր էր: Հրապարակը հանդարտ է: Կլասիօն մէջ վաճառք 69,19: — Պողպատ. — Ժամանում եւ վաճառում անհայտ: — Անագ. — Ժամանում 25 տուր, 950 զըշէն քանի մը վաճառումներ կ'աւա: — Թիքեղ. — Ժամանում եւ վաճառում անհայտ: — Պիլիճն. — Անկարիւր գործածութիւն: — Զիլիճ. — Ժամանում եւ վաճառում 20 տակաւ:

ԱԼԻՐԱՆ. — Ժամանում եւ վաճառում 32 տակաւ: Լաւ խնդրանք կայ: Գինեղը հասաւտուն կ'աւա: ՀԱՅԻՐԱՄՈՒԽ. — Բարաթի վրայ գործ չկայ եւ ուրիշ տեսակներուն ալ անընչան է: (Առեւար. Սենեկի լրագիր, Յունի. 27, 1900)

ՄԱՐԶՈՒՆՅԱՆՆԵՐՈՒՆ

Տեղը, «Մարիկ» գործակալն է Գէորգ Էֆ. Կիւլեան:

AU CROISSANT D'OR
CARL MALIK

Constantinople, 46 Galata, Rue Tunnel

ՈՍԿԻ ՄԱՆԻԿ

Վերադառնալով միջառատան մէջ խնամ զիրարմանակի պայմաններով կը ծախուին յախճապակեայ եւ բիւրեղեայ առարկաներ, լամպարներ, ջահեր, արծաթեայ ափսեղներ, սիւնակներ, ընտիր տեսակի սնունդներ, արուակներ, եւ այլն:

Գինեղը ու գոհ պիտի մնաք:

ԲԱՐԱ ՄԱՆԻԿ

Կ. Պոլիս, 46, Գալատա, Ռուսական փողոց

ԴԵՂԱՐԱՆ

ԱԼԻՔԱՆԱՆ ՄԱՆԻԿ

Պատիւ ունի մանուշանի թաղին Պատ. ուսարման հասարակութեան թէ, Բերա, Ֆերիսիէ Տուարճը փողոց 37 թիւ գեղա-րանը լազաճ եւ, ուր ամենամեծ գեղար-թիւն կ'ըլլայ գեղարու ընտրութեան եւ թարմութեան, արուակներ վերջին կատա-րելութեանց համաձայն գեղարու պատ-րաստութեան, եւ այս ամենուն հետ մի-տալին ի նկատ տեսնելով անտեսական արդի պայմանները, զինքուր վերջին ծայր չա-փաւորութիւն:

Ուսար. քաջապետ եւ իր թաղին Պատ. հասարակութիւնը այսուհետեւ չպիտի զը-լանայ իր վտանգութիւնը, եւ զինքով մեր գեղարանը, պիտի համադրուի թէ արարելու գեղարանին պայտարկութիւնը կ'արդարու-ցնէ իր նշանաւանը որ է,

ԹԱՐՄ, ՄԱՐՈՒՆ ԵՒ ԱՅԱՆ

Որու հաւանաբար պիտի հետեւի յա-րասեւ քաջապետութիւնով անշուշտ ձեռք վա-սանութիւնն որոյ արտադրութեան առ-թիւ կը փութում յայտնել իմ շերտագին շը-նորահալութեան:

Գեղարանն ամէն ատեն բախի պիտի գտնուի ի հարկին իրեն զինքը հիւանդները ձրիարար դարմանելու համար: 7-30

ՏԻՔ. Ս. ԻԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՆԱՍՏԱՆԱՐՈՅԻՐ

396 ՄԵՆԵ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱՄ 396

Եանգի գարեջրատուն վրայի յարկը (ձիւղ Զըպարճեանց դեմն)

Ամենատարիկ ցուած տակաւոր մէկ անգամին կը լեցնեն. ցուած զինքը եւ լուծուած վրայադառնալու պայմանաւ: Նուրբ, ճաշակաւոր եւ զինքնուրու-արեւտակաւ տակաւոր կը պատրաստ-ան, յար եւ նման բնականի, զէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծանու-ղութիւն, եւ աղտու արտադրութիւնն երաշխաւորեալ:

Թմբեղեցի գեղարու եւ ամենակա-տարեկարգութեայ աղբյուրներու միջո-ցաւ, առանց ցուտի ստամոքսահաւա-թիւն:

Ձմանները կիրակի օրերն ալ, (մինչ-չեւ կէս օր) լեցնէն նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս օր) հիւանդ կ'ընդունին: Յ. Գ. Վերջ մը աղտու համար Յա-ճարարաց զանգուաններուն, հրապա-րակաւ կ'աղագարանք թէ ՄԵՆԵ ՊՈՂ-այ կողմը մասնաճիւղ ԶՈՒՆԵՐԻ:

ՆԵՎԱԶԵԼԻՆ

ՆԵՎԱԶԵԼԻՆԻ հրապարի գեղ մըն է որ կատարելապէս կը բուծէ ՀԱՐՈՒՆԻՆ ու ԻՋՏՈՒՄԻՆԻՆ:

ՆԵՎԱԶԵԼԻՆԻ արագ եւ անմիջական աղբեղութիւն մը կ'ընէ. բնաւ վնասակար հետեւանք չունի ու չառ զերաւ կը գոր-ծածուի: Տղաք ալ կրնան գործածել զայն: Երեսու օրերու ժամանակ կ'ընէ առտու ի-րիկուն գործածուի ՆԵՎԱԶԵԼԻՆ բնաւ մէկը հաբընը չըլլար եւ ո՛չ ալ լեցուածք:

ՆԵՎԱԶԵԼԻՆԻ օրջափ ատեն պահուի, չաւրուի եւ մէկը օրջափ անապարէ գալիս գործածել անշուշտ չուտ կը լեցնուի հար-բութիւն: Յայտնի է թէ չնչառական գոր-ծարաններու հիւանդութիւնները, թըքա-տապը, թըքախար, կրծախար եւն ան-խնամ թողած հարբութի հետեւանք են:

ՆԵՎԱԶԵԼԻՆԻ այս կարգի հիւանդու-թիւններէ կ'ազատէ մարդը, բուժելով հար-բութիւն: Անհրաժեշտ է որ ամէն տան մէջ գտնուի:

ՆԵՎԱԶԵԼԻՆԻ պէտք է գործածել հե-տեւեալ եղանակով. ՆԵՎԱԶԵԼԻՆ պարու-նակող օրուակը վարի կողմէն սիւնը եւ իրիկուն ժայթքած հիւթէն բրնձի հատիկի մը չափ խոյն քիւն ծոռեցնել ու քիւա-խարի պէս վեր քաշել: Օրը հիւթէն մինչեւ քսան անգամ կրկնելու է: Գինն է 1 ֆր., Լեպ. միլեանոյ ԶԱՐԴԱՍՏԱՆ ՍԱՆԹՐԱՆ, ՊԵՐՏԻՆ (Ֆրանսիա) կը ծախուի մայ-րաքաղաքին գեղագործներուն եւ գեղա-վաճառներուն թով: Գինաւոր միլեանոյ-ներն են Պոլիս, Գասպարեան եւ Մէլիթի: Սիլբէճի «Թուրքիա» գեղարանը, Բերա Գանդիլը ու Բիւլիլը գեղարանները եւ Պահլէ-Գալու Մէրսինի թեման գեղա-րանը:

Զման եղանակին առթիւ կըր հարու-լը անշուշտ յաճախաղէպ է մեր բնիկ-ցոյններուն կը յանձնարարենք ՆԵՎԱԶԵ-ԼԻՆԻ:

ՇԱՔԱՐԱՎԱՋԱՌ

ԼՈՒԻ ՖԱՆԵԻ ԵՒ ԺՈՐՃ ԻԼԻԱՏԵՍ

Բերա, Մեծ փողոց, 262

Կը գտնուի ամէն տեսակ անուշեղէն, հարմարի շաքար, ֆրուի կլաւ, անուշի վերարեւել ամէն բան, եւ այլն, եւ այլն, ամենապահպանողի պայմաններով:

Ամէն անգամ որ կը փախալին երեւ-կոյթ, հանդէս մը սարքել կ'ընեն զինքն ալ վաճառատունը ուր կը գտնուի թէ եւրոպական եւ թէ թըքախար ամէն տե-սակ անուշեղէններ վաճառատունը պատ-րաստ է իր յաճախարները գոհացնելու համար ազգայնաբան ալ ընդունելու:

ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԻՐ

ԲԻԻԶԻԻԲ-ԼՈՒՎՐ

Բերա, Մեծ-փողոց, Բիւ 436
Լըպօն շարքապալանաւին քով

Պարզ	Ատամնահանութիւն	Պարզ
10	8	10
15	8 45 Պեշիկըաշ	15
15	9 30	15
15	Ակապ լեցնել արծաթով կամ ոսկրա-փոշով	15
15	Ակապ լեցնել ոսկրով	35
300	Ամբողջ ատամնաշար մը ամուռաղն	300
15	Մասնակի ատամնաշար մէկ ակում	15

Մանր. — Ակապ լեցնելու եւ կամ նու-րէն չնկելու համար եղած յանձնարարու-թիւններուն կ'ընէ կանխիկ եւ միւս կէսն ալ չնկելուն համար վճարելի է:

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷՌՆԵՍՏ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄ. ՊԱՆԴՈՅԻ ԿԱՐԳԻ, ՅԱՎՈՐԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն գրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղի, եւ այս արժե-թուղիներու գնումը կը կատարուի իրենց զինքն համոզմունքներով ամսական 20 զըշէն մինչեւ 100 զըշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ: Դրամատունը ասիէ ա-ռաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու եւ շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ զիւրութիւն ցոյց կու տայ:

Ստորեւ նշանակեալ արժեթուղիներն գնողները կըր առաջին վճարումն ընեն, արժեթուղիներն իրենց ծախուած ըլլալու մասին մուրհակ մը կը արուի մեր կողմէ անորոշուած եւ զրոյմուած: Ասիէ դատ, արժեթուղիներն թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցալիւր մ'ալ կը արուի, այնպէս որ գնողը նոյն տեսակին իսկ ամէն վիճակա-հանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով՝ շահած գումարը ամբողջապէս կրնայ ստանալ, որովհետեւ նոյն իսկ առաջին վճարման թուականէն բուն արժե-թուղիներն կը պատկանին:

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս զիւրութեանց շնորհիւ, կրնայ արժեթուղի տէր ըլլալ, եւ յայտնի է որ ամսական 20 զըշ. վճարումն մեծ գոհողութիւն մը չըլլալով եւ ամէն զատակարարի անձնուր զիրարմանակի ըլլալով հանգիստ՝ ամէն հաւանականութիւն ունի որ մը շահելու, եթէ կրեւք չհանի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ յառաջիկային արժեթուղի տէր պիտի ըլլայ որ իրեն համար շահու աղբիւր մ'է:

ԾԱԽՈՒ ՊԱՐԳԵԻԱՌՈՐ	Տարեկան վիճակաւու-նութիւն	Տարեկան վիճակաւու-նութիւն	Տարեկան վիճակաւու-նութիւն	Արժեթուղի-գնման հմտ. ամսական վճար-քով
Յոյն. ազգ. դրամ. արժեթուղի-4 տուկ.	3 անգամ	300,000	16 ֆր.	100 զըշ.
Գաղղի կապուած. » 1/3 »	6 »	1,060,000	15 »	100 »
Եգիպտոսի » » 1/3 »	12 »	1,500,000	7 1/2 »	50 »
Րուսի Երկարդ. » անտուկս	6 »	3,660,000	— »	20 »

ՇԻՐԻԵԹԻ

ԽԱՅՐԻԵ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՑ ՍԿԻՏԱՐԻ ՇՈՂԵՆԱԿՐՈՒ ԵՐԹԵԻԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ	Կամուրջն Սկիւտար	Սկիւտարէն Պեշիկը	Պեշիկըաշն Սկիւտ
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
2 —	2 50	1 50	—
2 45	3 25 Սկիւտ Գգի.	2 35	—
—	3 50	—	2 45
3 30	4 30 Սկիւտ. Գգի.	3 50	4 —
4 —	5 30	5 —	5 10
4 40	6 15 Պեշիկըաշ	5 45	—
5 20	6 50 »	6 30	6 27
5 45 Պեշիկըաշ	7 40 »	7 15	7 —
6 30 »	8 25 »	8 20	7 50
7 15 »	9 —	8 50	8 35
8 —	9 40	10 —	9 —
8 45 Պեշիկըաշ	10 10 Սկիւտ. Գգի.	10 40 »	10 15
9 30	10 40 »	11 40	10 55
10 10 Պեշիկ. Գապը.	11 —	12 5	11 50
10 30 Գոգիկուճուր	11 25 »	—	12 15
11 55 »	11 45 »	—	—
11 15	12 5	—	—
12 —	—	—	—

«Տ Ա Ղ Ի Կ» ԹԵՐԹՈՒՆԸ (85)

ԲԻՒՌՈՍԱԼ

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

ՄԱՍՆ ԶՈՐՐՈՐԴ

Բ

ՀԱՇՈՒՆՅԱՆՈՒՐՈՒԹԻՒՆ

—Չայն աղատեր է:
Այս խօսքն էր որ չարուանի ինքնիւրն կը կրկնէր Դրատա Տիտիկի ազատած էր ի-զապէլը եւ հիւսն աղբորմէն մերթ քաղկա-թիւն մը մէջ փռուած, մերթ անկողինն մէջ, տակուածով կը խորհէր այս բանին վը-րայ, ու կուլար, աչքերը կ'արցունքաւորէին, հեծկլաւանքներ կը խեղդէին զինքը:
—Ինչո՞ւ համար Իզապէլը աղատեր է, ինչո՞ւ համար չէ ձգել որ մեռնի եթէ ան մեռնէր ամէն մարդ այնպէս պիտի կարծէր թէ վշտին սաստիկութեանն անձ-նապան եղած էր Ու. ալ ինչը աղագա-ւորի տեղերը պիտի ըլլային: Ինչո՞ւ այս-պէս ըրիւր է. արդեօք վաղեմէն է վերջին վայրկեանն Բայց, ո՛չ, կը գոչէր յետոյ Կը-

լատա կատարութեամբ, ան զիս կը խաբէ կոր . . . մինչեւ հիւսն նստակ մը անգամ չըլլեր:
Պէրուհին զիտէր թէ Տիտիկ արիւ. Դրատ-թընէի եւ Իզապէլի հետ Շընէի վերադար-ձած էր: Թերթիւրուն մէջ կարգադած էր Իզապէլ թէ եւ. տակաւին հիւսնը՝ լայց ալ վտանգը անգուցած էր: Դրատը զայն խեղ-դել վտանգներուն, անոնք զիս չէին զու-նուած:
—Արդեօք Տիտիկ ալ ինչ բանուի՞ր կ'ուզէ, կը հարցնէր Դրատա ինքնիւրն, արդեօք կ'ուզէ զիս լքել՝ հիւսն որ ամէն բան լինցած է: Սակայն բարեբախտաբար թոյլ Բայլիթը ռուհի, որ ինչի համար ամէն բան ընելու պատրաստ է:
Դրատ անգամ թիւրսն նստակ զրոյս էր Տիտիկի աղագուլով որ գար, լայց քսան անգամ ալ հարատւութեանն զրոյս ամենակերպ պատրաստ էր:
Բայց երբ օրին մէկը անգուղներուն վրայ Տիտիկ զայլերուն ձայնը լսեց, սխաւ գողգողար:
—Վերջապէս, միմիկե՞ր կըր տեսաւ թէ Տիտիկ քիւ մը ամբողջ ու փոխուած, իր անհեղինակ հերքի կը մտնէր:
Յետոյ հարցուց.
—Ինչո՞ւ աղատեցիր:
Տիտիկ ռուսըր ցնցեց.
—Ես չաղատեցի, իր բարեկամները ալ խեղադարութեանը ընդէն:

—Կը տես:
—Կա՛ւ, ամէն բան պատմեմ քեզի: Եթէ ոտականներուն իմաց տուի թէ տան մէջ տարբերակ հոս մը տարած-ուած էր, ասիկա պարզապէս նախըզու-նութեան համար էր:
—Ե. Իզապէլ հիւսն կ'աղբիւր:
—Ինչ ընէի. աղագուլ ընել հարկ էր:
—Ա՛հ, կը տես, դարձեալ կը տես: Չիս համարձակիլ ամէն բան խոստովա-նել:
—Դրատս:
—Այո, գիտեմ, դուս կ'ուզես Իզապէ-լի հետ ամուսնանալ, եւ վերջին պահուն վաճառեցար . . . Կա՛ւ, իմ սիրոյս մէկ նոր աղագուլն ալ ցոյց պիտի տամ քեզի: Ամենաանցիկ Իզապէլի հետ:
Տիտիկի աչքերուն մէջն ուրախու-թեան չող մը անցաւ:
—Արդեօք ի՞նչ շահ ալ ասիկա կը տա-հանջէ: Վերջապէս չէ՞ մի որ օր մը չէ օր մը պիտի ամուսնանամ:
—Իրաւ է, դուս չես կրնայ տարող իւսնաղ զինքն հիւսն տարբերակ մը՝ որուն սիրահարները զո՞ւս իսկ ընտրեցին:
—Ասիէ դուս ո՞վ կրնայ աղագուլով որ Իզապէլ զիս երկար ատեն կրնայ աղբիւր-արդէն ես ալ Իզապէլի հետ ի ցոյց մարդ-կան պիտի ամուսնանամ: Դրատս, չառ լաւ գիտես թէ երբոր ես հարստանամ,

ա՛լ Պր. Լատիստեան լաւ տունը գործ պիտի չունենայ:
—Ուրեմն հիւսնուան պէս միշտ լա-րեկան պիտի մնաս:
—Անշուշտ:
—Դրատս, առանց քեզի չեմ կրնայ աղբիւր:
—Բայց, աղբ նստակները, ըստ Տի-տիկ թիւի, վաճառումով մը. ա՛լ կար-ծ